

הצעת פתרון- בחינת הבגרות בגיאוגרפיה

שאלון 574,057102

גאוגרפיה ופיתוח הסביבה

נתי"ב- הולנד

1 יחידת לימוד

הצעת הפתרון נכתבה על-ידי נטלי עובד ושלומית שושן

מורות לגיאוגרפיה בבתי הספר של **קידום**

- התשובות המוצגות הן בגדר הצעה לפתרון בלבד
- ייתכנו תשובות נוספות.

שאלה מספר 1- מיקום וטופוגרפיה

א. הולנד נמצאת בצפון מערב יבשת אירופה, בין קווי האורך 3 מזרח ו-7 מזרח וקווי הרוחב 50 צפון ל- 54 צפון. גבולות: מצפון לה נמצא הים הצפוני, מדרום להולנד נמצאת בלגיה, ממזרח נמצאת גרמניה.

ב. 1. המבנה הטופוגרפי של הולנד כולל את החלק הצפוני והמערבי שהוא מישור הנמוך מפני הים (אדמת ביצות של ים שיובש) בגובה 0-100 מ', החלק המזרחי של הולנד וחלק מהדרום הם מישור בעיקר, בגובה של עד 100 מ' מעל פני הים ובחלק הדרומי מצויה רמה. בחלק הצפוני של הולנד יש ימה הנקראת איסל.

2. כל הנהרות בהולנד זורמים לים הצפוני, בכיוון צפון מערב. שימושי הנהר כוללים שיט ותעבורה על ידי ספינות, שימוש באנרגית המים, שימוש במים לתעשייה ומכרות, שימוש במים לפיתוח חקלאות.

ג. שינוי בזרימת הנהר יכול ליצור הצפה של שטחי החקלאות והערים הבנויות על גדת נחל. השינוי יכול להתרחש אם מי הנהר ישנו זרימתם מכיוון שהשטח כולו הוא מישורי. דרכי התמודדות אפשריות: בניית סכרים לשליטה במי הנהר, הטיית מי נהר והעמקת תעלות.

שאלה מספר 2- אקלים

- א. הולנד ממוקמת בין קווי הרוחב 50 צפון ו-54 צפון ברצועת אקלים קר וממוזג.
- ב. מאפיין של הטמפרטורות : יש משרע טמפרטורות גדול בין הקיץ לחורף- 4 מעלות ממוצע בחודש ינואר ולעומתו חודשים יולי אוגוסט מתאפיינים ב- 18 מעלות, הטמפרטורה היא מתונה יחסית, אינה יורדת מתחת ל-0.
- מאפיין של המשקעים- המשקעים יורדים כל השנה, כמות משקעים גבוהה של בין 50 ל- 80 מ"מ גשם.
- ג. 1. זרם הים הזורם לחופי הולנד הוא הזרם הצפון אטלנטי הזורם מדרום וממערב- אל עבר הצפון. מכיוון שהזרם מגיע מקו המשווה לכיוון הקטבים הוא זרם ים חם, ולכן ההשפעה על הטמפרטורה אם זרם זה ייחלש תהיה התקררות של האזור.
- זרם הים החם ממתן את הטמפרטורה וגורם לירידת משקעים . ולכן אם ייחלש ישפיע הדבר על כמות המשקעים בהולנד.

שאלה מספר 3- אנרגיה

- א. מקור האנרגיה העיקרי המשמש להפקת חשמל בהולנד הוא דלק מאובנים. הגורמים לשימוש בדלק מאובנים הם ריבוי הדלקים הפוסיליים באזור הביצות של הולנד, זמינות וקלות הפקה שלו.
- ב. מקור האנרגיה המתחדש להפקת אנרגיה בהולנד הוא רוח. בשיעור של 10% מהשימוש במקורות אנרגיה. הגורמים לשימוש בשיעור זה: על פי משטר הרוחות באטלס ניתן לראות כי יש כניסה של רוח מאזור הים לכיוון פנים הולנד, דבר שמאפשר לנצל את כמות הרוח לטובת הקמת תחנות רוח. הסיבה השניה היא השטח המישורי המקל על הקמת תשתיות לתחנות אלו מאפשר לרוח להיכנס לפנים הארץ ללא הפרעה פיזית.
- ג. 1. דלק מאובנים עשוי לגרום לשינוי באקלים כי משמעותו פחם ונפט והפקה של שני מקורות אנרגיה אלו מזהמת מאוד גם את האויר וגם את הקרקע. במהלך זיקוק הנפט והפחם משתחררות גזים רעילים לאויר הכוללים פחמן דו חמצני ויכולים לתרום להתחממות העולמית. והגברת אפקט החממה.
2. המסת קרחונים בקטבים עלולה להשפיע על הולנד מכיוון שהולנד נמצאת במישור הקרוב לים וחלקה מחת לגובה פני הים. המסת הקרחונים תגרום להצפה של שטחי חקלאות ומגורים הנמצאים בקרבת החוף וגם בקרבת הנהרות הגדולים בהמשך המדינה.

שאלה מספר 4 - ערים

- א. ניתן לראות כי יש יותר ישובים קטנים חקלאיים בצפון המדינה. הישובים הגדולים נמצאים בחלק הדרומי של הולנד ויש בהם צפיפות גדולה יותר.
- ב. באזור הדרומי מצויות הערים הגדולות והמסחר והתעשייה נרחבים יותר. אל האזור הזה מגיעים עורקי תחבורה ראשיים יותר, ויש נמל. האזור הוא אזור גלעין וצפיפות האוכלוסיה בו גבוה יותר, המסחר גדול יותר וכך גם התרבות והכלכלה. התחרות בין שימושי הקרקע נובעת מהצורך בפיתוח תעשייה לצורך במציאת פתרון מגורים לאוכלוסיה.
- ג. גורמי מיקום לנמל רוטרדם: נמל רוטרדם נמצא על קצה של תעלת מים הקרובה לים הצפוני, הוא נמצא על שטח מישורי המאפשר הקמת מחסנים ורציפים, הוא נגיש לתחבורה מאזורים פנים ארציים.

שאלה מספר 5- אוכלוסיה

- א. שינויים הצפויים במבנה הגילאים של הולנד: ירידה בכמות האוכלוסיה התלויה הצעירה בהולנד ועליה בכמות האוכלוסיה התלויה המבוגרת. ירידה בכמות האוכלוסיה היצרנית בגילאי 15-64. הגורמים האפשריים לשינוי זה הם העליה ברמת החיים (מדינה מפותחת) ועליה במעמד האישה אשר מובילים לירידה בכמות הילודה.
- כמו כן- העליה רמת הפיתוח והעליה ברמת החיים מאפשרים שירותי בריאות המאפשרים לאוכלוסיה לחיות עד גיל מבוגר יותר.
- ב. הבעיה שעלולה להיווצר מהירידה בכמות הילדים והצעירים והעליה בכמות המבוגרים היא ריבוי טבעי שלילי, שלא מאפשר התחדשות אוכלוסיה וגם מוביל לכך שבעוד כמה שנים הולנד תתקל בבעיה של אוכלוסיה מבוגרת תלויה ומעט אוכלוסיה יצרנית.
- ג. הבעיה שהסברנו בסעיף ב היא שבקרוב לא תישאר בהולנד אוכלוסיה יצרנית. ההגירה הגבוהה של גילאי 25-64 תוכל לפתור בעיה זו מכיוון שזהו כח העבודה העיקר. כמו כן סביר להניח שהילודה אצל המהגרים גבוהה יותר מרמת הילודה אצל ההולנדים וכך אוכלוסית המדינה לא תיכחד.